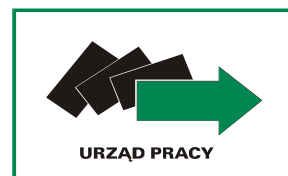

**POWIATOWY URZĄD PRACY
W TYCHACH
UL. BUDOWLANYCH 59**

STRUKTURA POPYTU NA PRACĘ I PODAŻ ZASOBÓW PRACY W MIEŚCIE TYCHY I POWIECIE BIERUŃSKO – ŁĘDZIŃSKIM

**Monitoring zawodów deficytowych
i nadwyżkowych**

**Raport diagnostyczny
2008**

**Opracował:
Tomasz Jędrysik**

Tychy 2009

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
1. ANALIZA PROBLEMU BEZROBOCIA W TYCHACH	5
2. ANALIZA PROBLEMU BEZROBOCIA W POWIECIE BIERUŃSKO - LĘDZIŃSKIM	9
3. WSKAŹNIK SZANSY UZYSKANIA OFERTY PRACY.....	13
4. STAN I STRUKTURA BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW	15
5. ANALIZA OFERT PRACY.....	22
7. ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE	26
WNIOSKI.....	34

Wprowadzenie

Monitoring Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych (MZDiN) jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących – w głównej mierze – kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym. Pełni on dwie podstawowe funkcje:

- 1) deskryptywną – opisuje rzeczywistość lokalnego rynku pracy, koncentrując się przede wszystkim na różnych aspektach jego nierównowagi;
- 2) normatywną – pozwala na formułowanie ocen i wniosków dla systemu kształcenia zawodowego, szkolenia bezrobotnych, poradnictwa zawodowego i służyć ma pełniejszemu dopasowaniu strumienia popytu na pracę i podaży pracy.

Niniejsze opracowanie stanowi analizę kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo – kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy. W szczególności bada ono zawody wykazujące deficytowość lub nadwyżkę.

Przez zawody deficytowe należy rozumieć zawody, na które występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Natomiast zawodami nadwyżkowymi są zawody, w których liczba poszukujących pracy przewyższa liczbę zgłoszonych ofert pracy.

Zawody wykazujące deficytowość, nadwyżkę lub stan równowagi wyznaczono w oparciu o wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu, który wyraża stosunek średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w 2008 roku do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w tymże zawodzie i roku.

Ramy czasowe niniejszego monitoringu stanowi II – półrocze 2008 roku, zaś zakres terytorialny stanowi obszar działania PUP Tychy, tj. miasto Tychy i powiat bieruńsko – lędziński¹.

¹ Dla celów poznawczych niektóre dane poddano rangowaniu i porównaniu z tendencjami województwa śląskiego. Pomimo, iż w wielu aspektach notowana jest zbieżność trendów, to wobec społeczno – ekonomicznej specyfiki lokalnego rynku pracy ramę zakresu stosowalności wniosków wynikających z monitoringu stanowi jedynie obszar działania PUP Tychy.

Stosowane w monitoringu nazewnictwo zawodów jest zgodne z powszechnie obowiązującą w danym okresie czasu klasyfikacją zawodów i specjalności, która porządkuje je w coraz bardziej zagregowane grupy oraz ustala ich symbole i nazwy². Podział bezrobotnych według zawodu dokonywany jest na podstawie zgłoszonych kwalifikacji potwierdzonych świadectwem szkolnym lub innym dokumentem, bądź stażem pracy (minimum 1 rok w tym samym zawodzie). Osoby nie spełniające jednocześnie obu tych warunków klasyfikowane są jako bezrobotni bez zawodu. Do grupy tej można więc zaliczyć część osób legitymujących się zarówno wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym jak i średnim ogólnokształcącym.

Oczywiście należy zdać sprawę z ograniczeń niniejszego monitoringu, gdyż nie daje on pełnej informacji o lokalnym rynku pracy z przynajmniej dwóch powodów:

Po pierwsze, dotyczy on jedynie ofert pracy zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach, nie uwzględniając innych ofert; w tym prasowych, ofert pojawiających się w Internecie, ofert zgłoszonych do agencji zatrudnienia czy nieujawnionych wolnych miejsc pracy.

Po drugie, dotyczy on jedynie bezrobocia rejestrowanego, nie obejmując tym samym jego nieujawnionej liczby oraz pracy nierejestrowanej w grupie osób bezrobotnych.

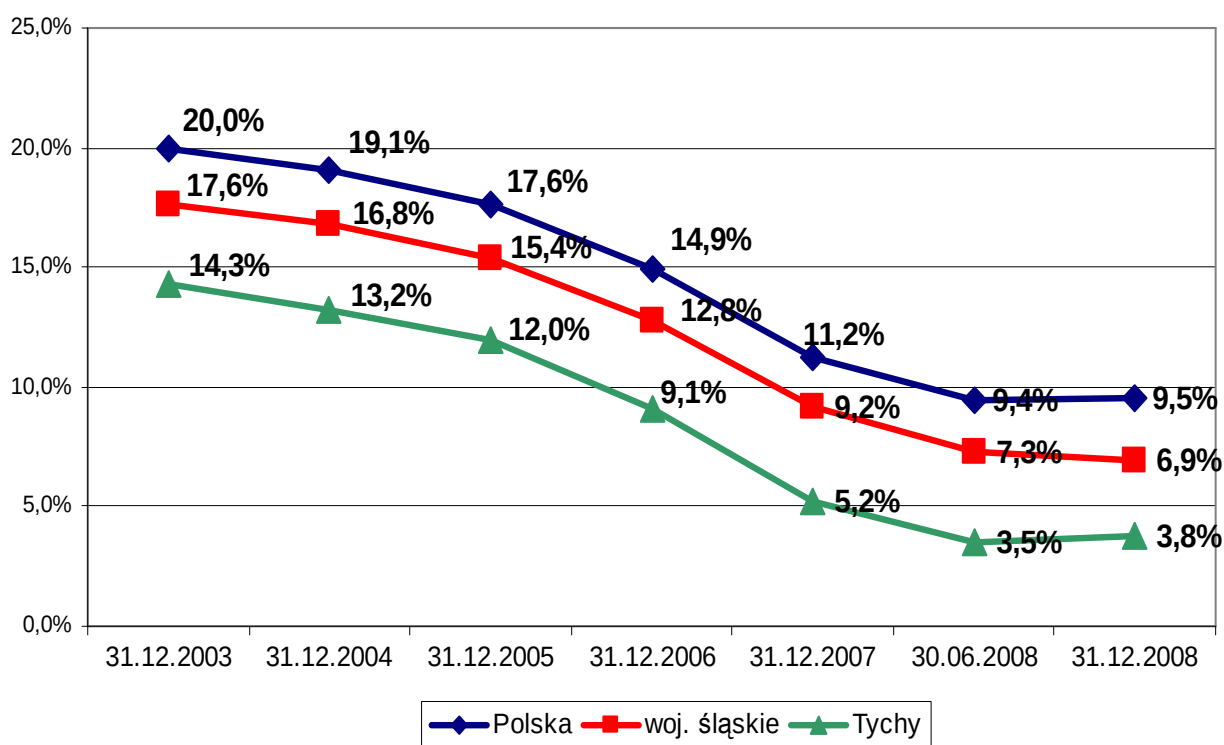
Pomimo iż, analizy zawarte w niniejszym monitoringu posiadają wyżej wymienione ograniczenia, to są wyposażone także w znaczącą moc poznawczą i wyjaśniają wiele zjawisk oraz procesów zachodzących na lokalnym rynku pracy, pozwalając na formułowanie pewnych zaleceń praktycznych.

² Najnowsza klasyfikacja zawodów i specjalności funkcjonuje w oparciu o Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 r. (Dz. U. nr 265, poz. 2644) i Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 czerwca 2007 (Dz. U. nr 106, poz. 728).

1. Analiza problemu bezrobocia w Tychach

Stopa bezrobocia rejestrowanego w mieście Tychy na koniec grudnia 2008 r. wyniosła 3,8% i była niższa od stopy bezrobocia w województwie śląskim (o 3,1%) i w kraju (o 5,7%) – wykres nr 1.

Wykres 1. Stopa bezrobocia w mieście Tychy w okresie grudzień 2003 – grudzień 2008 na tle woj. śląskiego i kraju

Źródło: PUP Tychy, GUS (www.stat.gov.pl)

Uwaga: Dane na podstawie wprowadzonej przez GUS korekty stopy bezrobocia za okres od grudnia 2007 r. do sierpnia 2008 r. wynikającej z ustalenia ostatecznej liczby pracujących poza rolnictwem indywidualnym na koniec 2007 r.

Szczegółową strukturę bezrobocia w mieście Tychy wg stanu na 31.12.2008r. przedstawiono w oparciu o analizę takich zmiennych, jak: płeć, wiek, wykształcenie, staż pracy i czas pozostawania bez pracy.

Tabela 1. Bezrobotni w mieście Tychy ze względu na płeć (stan na 31.12.2008r.)

Płeć	N	%
kobiety	1343	60,7%
mężczyźni	871	39,3%
SUMA	2214	100,0%

Źródło: PUP Tychy.

W rejestrach PUP Tychy analizując dane dla miasta Tychy - biorąc pod uwagę kryterium płci – dominują kobiety, które stanowią 60,7 % ogółu bezrobotnych. Po raz pierwszy od kilku lat na lokalnym rynku pracy obserwowalny jest niewielki wzrost poziomu bezrobocia (o 0,3% w przeciągu 6 miesięcy).

Kolejna tabela przedstawia strukturę bezrobocia wg wieku.

Tabela 2. Bezrobotni w mieście Tychy ze względu na wiek (stan na 31.12.2008r.)

Wiek	N	%
18-24 lata	355	16,0%
25-34 lata	697	31,5%
35-44 lata	310	14,0%
45-54 lata	585	26,4%
55-59 lat	222	10,0%
pow. 60 lat	45	2,1%
SUMA	2214	100,0%

Źródło: PUP Tychy.

16% wszystkich bezrobotnych w mieście Tychy stanowią osoby w przedziale wiekowym 18 – 24 lata, co stanowi wzrost o 2,7% w stosunku do roku 2007. Zmniejszył się natomiast nieco udział w bezrobociu osób, które ukończyły 45 lat. Wg stanu na koniec grudnia 2008r. 38,5% bezrobotnych tyszan stanowiły właśnie osoby po 45-tym roku życia, podczas gdy na koniec 2007 roku odsetek tych osób wynosił 44,3%.

Kolejną zmienną różnicującą bezrobocie na terenie miasta Tychy jest z pewnością wykształcenie.

Tabela 3. Bezrobotni w mieście Tychy ze względu na wykształcenie (stan na 31.12.2008r.)

Wykształcenie	N	%
wyższe	318	14,4%
policealne i średnie zawodowe	577	26,1%
średnie ogólnokształcące	257	11,6%
zasadnicze zawodowe	633	28,5%
gimnazjalne i poniżej	429	19,4%
SUMA	2214	100,0%

Źródło: PUP Tychy.

Prawie 48% bezrobotnych stanowią osoby legitymujące się wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym zawodowym (spadek o 3,1% w stosunku do roku 2007). Warto również podkreślić, iż w porównaniu z końcem 2007 roku zwiększył się (o 0,4%) się odsetek osób z wykształceniem średnim.

Analizując kolejną zmienną – czas pozostawania bez pracy – okazuje się, że 79% bezrobotnych w rejestrach PUP Tychy nie pozostaje dłużej niż rok, a 21% bez pracy pozostaje co najmniej 12 miesięcy.

Tabela 4. Bezrobotni w mieście Tychy ze względu na czas pozostawania bez pracy (stan na 31.12.2008r.)

Czas pozostawania bez pracy	N	%
do 1 miesiąca	464	21,0%
od 1 do 3 miesięcy	678	30,6%
od 3 do 6 miesięcy	366	16,5%
od 6 do 12 miesięcy	243	11,0%
od 1 roku do 2 lat	149	6,7%

powyżej 2 lat	314	14,2%
SUMA	2214	100,0%

Źródło: PUP Tychy.

15 % pozostających bez pracy mieszkańców Tychów (331 osoby) w ogóle nie posiada stażu pracy (spadek o 2% w stosunku do końca roku 2007). Natomiast odsetek osób, których staż pracy wynosił powyżej 30 lat wynosił prawie 5%. Dokładniej przedstawia to tabela znajdująca się poniżej.

Tabela 5. Bezrobotni w mieście Tychy wg stażu pracy (stan na 31.12.2008r.)

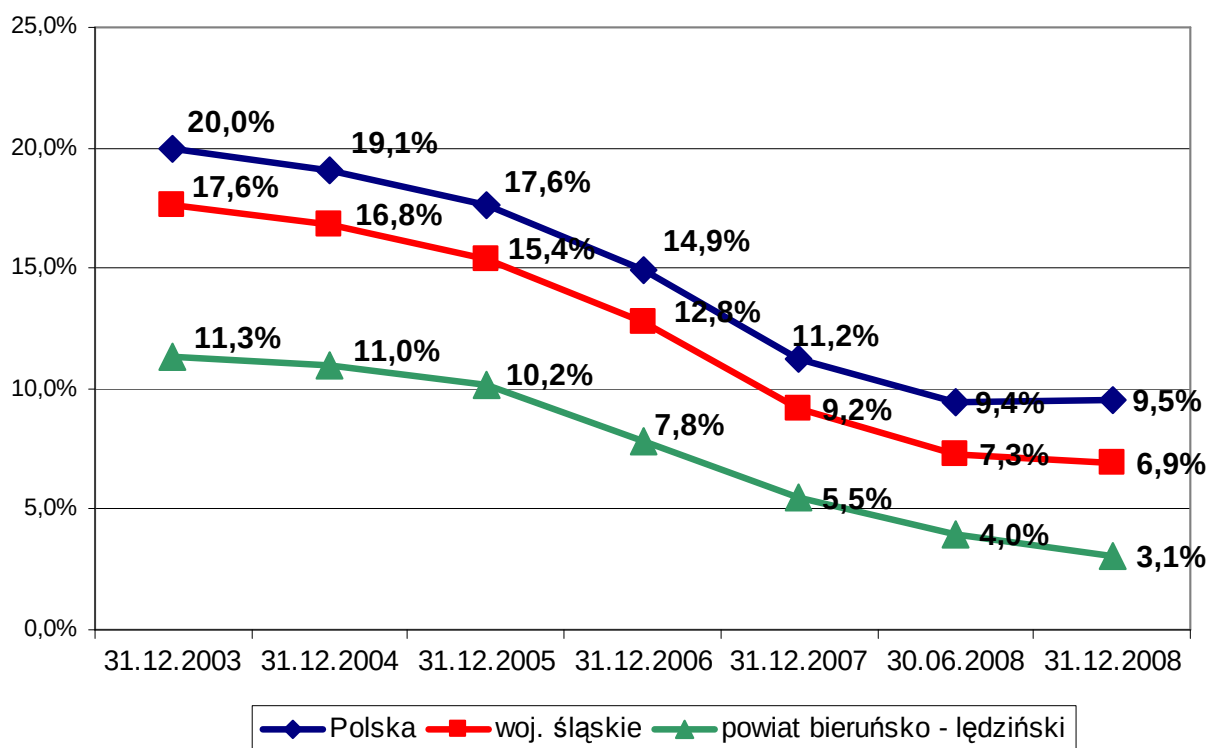
Staż pracy	N	%
bez stażu	331	15,0%
do 1-go roku	326	14,7%
od 1 do 5 lat	429	19,4%
od 5 do 10 lat	304	13,7%
od 10 do 20 lat	369	16,7%
od 20 do 30 lat	350	15,8%
powyżej 30 lat	105	4,7%
SUMA	2214	100,0%

Źródło: PUP Tychy.

2. Analiza problemu bezrobocia w powiecie bieruńsko - lędzińskim

Wg stanu na 31.12.2008r. poziom rejestrowanego bezrobocia wyniósł w powiecie bieruńsko - lędzińskim 3,1% - był niższy o 3,8% w porównaniu z woj. śląskim i o 6,4% w zestawianiu ze wskaźnikiem bezrobocia w kraju.

Wykres 2. Stopa bezrobocia w powiecie bieruńsko - lędzińskim w okresie grudzień 2003 – grudzień 2008 na tle woj. śląskiego i kraju

Źródło: PUP Tychy, GUS (www.stat.gov.pl).

Uwaga: Dane na podstawie wprowadzonej przez GUS korekty stopy bezrobocia za okres od grudnia 2007 r. do sierpnia 2008 r. wynikającej z ustalenia ostatecznej liczby pracujących poza rolnictwem indywidualnym na koniec 2007 r.

Szczegółową strukturę bezrobocia w powiecie bieruńsko - lędzińskim wg stanu na 31.12.2008r. przedstawiono w oparciu o analizę takich zmiennych, jak: płeć, wiek, wykształcenie, staż pracy i czas pozostawania bez pracy.

Tabela 6. Bezrobotni w powiecie bieruńsko - lędzińskim ze względu na płeć (stan na 31.12.2008r.)

Płeć	N	%
kobiety	427	56,6%
mężczyźni	327	43,4%
SUMA	754	100,0%

Źródło: PUP Tychy.

W rejestrach bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko - lędzińskiego – biorąc pod uwagę kryterium płci – dominują kobiety, które stanowią 56,6% ogółu bezrobotnych. Od kilku lat w powiecie bieruńsko – lędzińskim obserwowalny jest wyraźny spadek poziomu bezrobocia. Taką samą dynamikę spadku ilości pozostających bez pracy odnotowuje się zarówno wśród kobiet jak i mężczyzn.

Kolejna tabela przedstawia strukturę bezrobocia wg wieku.

Tabela 7. Bezrobotni w powiecie bieruńsko - lędzińskim ze względu na wiek (stan na 31.12.2008r.)

Wiek	N	%
18-24 lata	168	22,2%
25-34 lata	201	26,7%
35-44 lata	111	14,7%
45-54 lata	191	25,3%
55-59 lat	69	9,2%
pow. 60 lat	14	1,9%
SUMA	754	100,0%

Źródło: PUP Tychy.

W powiecie bieruńsko - lędzińskim największe problemy ze znalezieniem pracy mają osoby pomiędzy 25-tym a 34-tym rokiem życia (26,7% ogółu bezrobotnych) oraz osoby między 45-tym a 54-tym rokiem życia (25,3%).

Tabela 8. Bezrobotni w powiecie bieruńsko - lędzińskim ze względu na wykształcenie (stan na 31.12.2008r.)

Wykształcenie	N	%
wyższe	95	12,6%
policealne i średnie zawodowe	164	21,8%
średnie ogólnokształcące	68	9,0%
zasadnicze zawodowe	239	31,7%
gimnazjalne i poniżej	188	24,9%
SUMA	754	100,0%

Źródło: PUP Tychy.

Inną istotną zmienną, różnicującą bezrobocie na terenie tego powiatu ziemskiego jest wykształcenie. Przedstawia to tabela 8.

56,6% bezrobotnych stanowią osoby legitymujące się wykształceniem co najwyżej zasadniczym zawodowym. Natomiast 30,8% stanowiły osoby z wykształceniem średnim, co oznacza wzrost o 1,3% w porównaniu z rokiem 2007.

Analizując kolejną zmienną – czas pozostawania bez pracy – okazuje się, że 72,4% bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko - lędzińskiego w rejestrach PUP Tychy nie pozostaje dłużej niż rok, a 27,6% bez pracy pozostaje co najmniej 12 miesięcy.

Tabela 9. Bezrobotni w powiecie bieruńsko - lędzińskim ze względu na czas pozostawania bez pracy (stan na 31.12.2008r.)

Czas pozostawania bez pracy	N	%
do 1 miesiąca	156	20,6%
od 1 do 3 miesięcy	195	25,9%
od 3 do 6 miesięcy	103	13,7%
od 6 do 12 miesięcy	92	12,2%
od 1 roku do 2 lat	56	7,4%

powyżej 2 lat	152	20,2%
SUMA	754	100,0%

Źródło: PUP Tychy.

20% pozostających bez pracy mieszkańców powiatu bieruńsko - lędzińskiego (151 osób) w ogóle nie posiada stażu pracy, a jedynie 3,3% stanowią osoby ze stażem pracy powyżej 30 lat – tabela nr 10.

Tabela 10. Bezrobotni w powiecie bieruńsko - lędzińskim wg stażu pracy (stan na 31.12.2008r.)

Staż pracy	N	%
bez stażu	151	20,0%
do 1-go roku	97	12,9%
od 1 do 5 lat	158	21,0%
od 5 do 10 lat	96	12,7%
od 10 do 20 lat	142	18,8%
od 20 do 30 lat	85	11,3%
powyżej 30 lat	25	3,3%
SUMA	754	100,0%

Źródło: PUP Tychy.

3. Wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy

Jednym z obiektywnych mierników stosowanych w monitoringu jest wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy (zatrudnienia). Wyraża on stosunek liczby ofert pracy będących w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy w okresie sprawozdawczym do stanu bezrobotnych na koniec tego okresu.

Średni wskaźnik uzyskania oferty pracy dla całej zbiorowości bezrobotnych miasta Tychy i powiatu bieruńsko – lędzińskiego jest na wysokim poziomie.

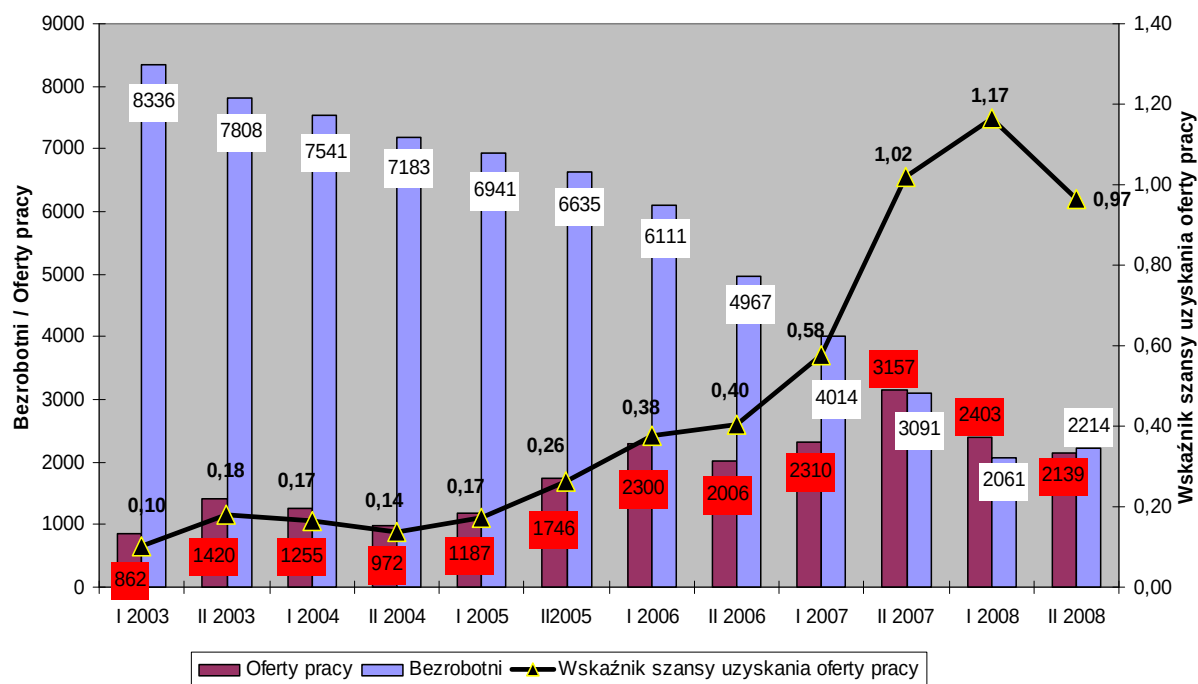
Na koniec 2008 roku dla miasta Tychy wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy (w przedziale lipiec - grudzień 2008) wyniósł 0,97 (spadek o 0,05 w stosunku do stanu na koniec 2007 roku, i o 0,2 w stosunku do czerwca 2008 roku). Dokładniej przedstawia to wykres nr 3.

Na obszarze powiatu bieruńsko – lędzińskiego wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy (w przedziale lipiec – grudzień 2008) wyniósł 0,55, co stanowi wzrost o 0,14 w stosunku do stanu na koniec 2007 roku i spadek o 0,06 w stosunku do czerwca 2008. Obrazuje to wykres nr 4.

W mieście Tychy trend wzrostowy utrzymywał się od II – półrocza 2004 roku do czerwca 2008 roku. Natomiast od II – połowy 2008 roku wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy nieznacznie się zmniejszył ponieważ wraz ze wzrostem liczby bezrobotnych, spadła liczba zgłaszanych do PUP Tychy ofert pracy. W przeciągu II - półrocza 2008 roku dla miasta Tychy zgłoszono 2139 ofert pracy, podczas gdy I – półroczu tego roku liczba ta wynosiła 2403.

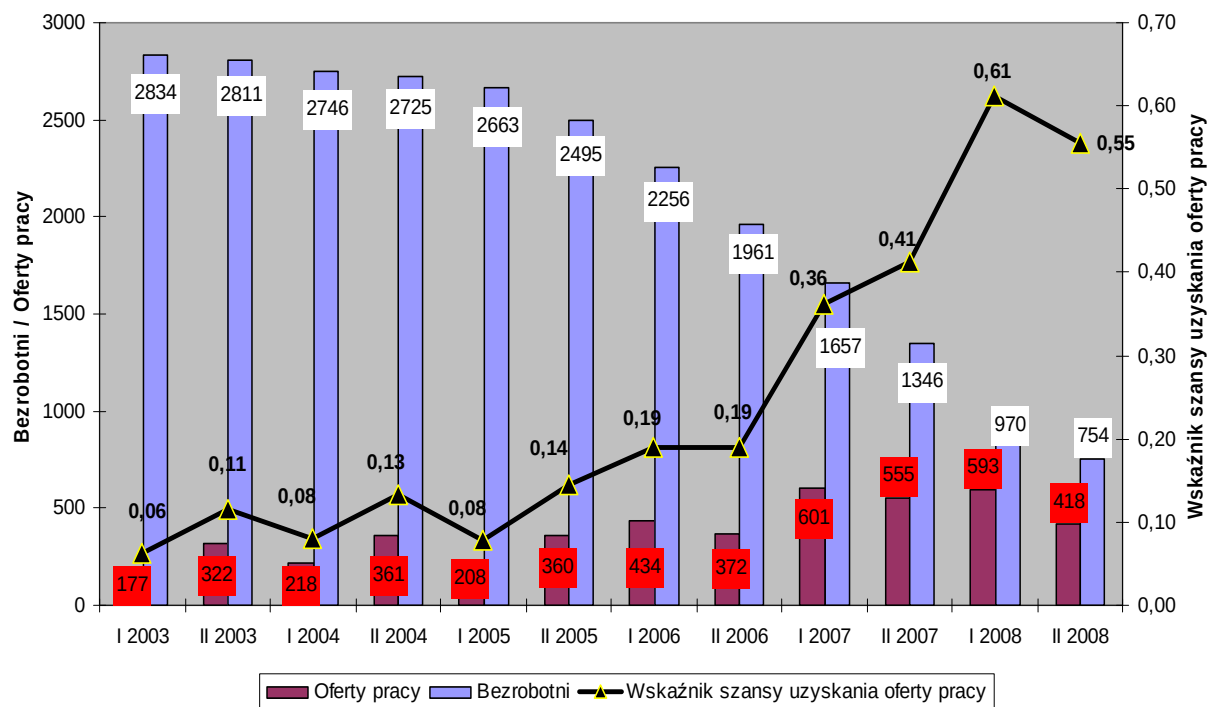
W powiecie bieruńsko – lędzińskim od I – połowy 2005 roku również był zauważalny trend wzrostowy wskaźnika szansy uzyskania oferty pracy. Podobnie jak w przypadku miasta Tychy – w II półroczu 2008 roku nastąpiło jego obniżenie. W przeciągu I - półrocza 2008 roku dla powiatu bieruńsko – lędzińskiego zgłoszono 593 oferty pracy, podczas gdy w II półroczu zgłoszono 418 ofert.

Wykres 3. Bezrobotni, oferty pracy oraz wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy w Tychach w latach 2003 – 2008

Źródło: PUP Tychy.

Wykres 4. Bezrobotni, oferty pracy oraz wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy w powiecie bieruńsko – lędzińskim w latach 2003 – 2008

Źródło: PUP Tychy

4. Stan i struktura bezrobotnych według zawodów

4.1. Miasto Tychy – stan na koniec II - półrocza 2008 roku

W końcu II – półrocza 2008 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach zarejestrowanych było 2214 osób z terenu miasta Tychy i 754 osoby z powiatu bieruńsko – lędzińskiego.

W Tychach najliczniejsze grupy bezrobotnych stanowili:

- osoby bez zawodu – 304 osoby, co stanowi 13,7% ogółu zarejestrowanych;
- sprzedawcy – 210 osób, co stanowi 10% ogółu bezrobotnych;
- pracownicy biurowi – 83 osoby, co stanowi 3,7% ogółu bezrobotnych.

Odpowiednie dane prezentuje tabela nr 11.

Tabela 11. Ranking najliczniejszych pod względem liczby bezrobotnych zawodów i specjalności w mieście Tychy – stan na koniec II - półrocza 2008 roku

L p	Nazwa zawodu	Zarejestrowani bezrobotni w II – półroczu 2008 roku	Miejsce zawodu w rankingu województwa śląskiego
1	Bez zawodu	304	1
2	Sprzedawca	210	2
3	Pracownik biurowy	83	3
4	Asystent ekonomiczny	75	4
5	Ślusarz	45	5
6	Sprzątaczką	38	6
7	Krawiec	36	7
8	Robotnik gospodarczy	36	13
9	Magazynier	33	14
10	Robotnik budowlany	30	11

11	Kucharz	28	9
12	Technik mechanik	26	10
13	Murarz	23	12
14	Kierowca samochodu osobowego	22	37
15	Specjalista do spraw marketingu i handlu	21	26
16	Pozostali operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani	21	57
17	Ekonomista	20	17
18	Pracownik administracyjny	20	20
19	Mechanik samochodów osobowych	20	19
20	Kierowca samochodu ciężarowego	19	33

Źródło: PUP Tychy.

Dokonane w powyższej tabeli porównanie skłania do wniosku, iż najliczniej reprezentowane przez bezrobotnych zawody w mieście Tychy częściowo przynajmniej potwierdzają tendencję regionalną.

Znaczącym odchyleniem [nadreprezentacją] w stosunku do regionu cechują się zawody:

- ➡ kierowca samochodu osobowego;
- ➡ pozostali operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani.

Należy nadmienić, iż najliczniej reprezentowane przez bezrobotnych zawody są jednocześnie silnie sfeminizowane. W grupie sprzedawców kobiety stanowią 93%, pracowników biurowych 97%, asystentów ekonomicznych 92%, natomiast osób bez zawodu 59%.

Wśród osób długotrwale bezrobotnych (zarejestrowanych powyżej 12 m-cy), najliczniej reprezentowaną grupą są osoby nie posiadające żadnego zawodu (8%) oraz sprzedawcy (9%). Sytuację tę przedstawia tabela nr 12.

Tabela 12. Ranking najliczniejszych pod względem liczby bezrobotnych zawodów i specjalności wśród osób zarejestrowanych powyżej 12 m-cy w mieście Tychy – stan na koniec II - półrocza 2008 roku

L p	Nazwa zawodu	Zarejestrowani powyżej 12 m-cy w II – półroczu 2008 roku
1	Sprzedawca	38
2	Bez zawodu	32
3	Pracownik biurowy	16
4	Asystent ekonomiczny	11
5	Ślusarz	10
6	Sprzątaczką	10
7	Magazynier	10
8	Kierowca samochodu ciężarowego	8
9	Dozorca	7
10	Krawiec	6

Źródło: PUP Tychy

Warto również zwrócić uwagę na napływ bezrobotnych o określonych zawodach i specjalnościach w przeciągu całego 2008 roku (ilustruje to tabela nr 13).

Tabela 13. Ranking najliczniejszych pod względem napływu liczby bezrobotnych zawodów i specjalności w mieście Tychy w 2008 roku

L p	Nazwa zawodu	Napływ bezrobotnych w 2008 roku
1	Bez zawodu	1324
2	Sprzedawca	519
3	Asystent ekonomiczny	207
4	Pracownik biurowy	155

5	Ślusarz	118
6	Robotnik gospodarczy	101
7	Robotnik budowlany	101
8	Murarz	93
9	Krawiec	88
10	Specjalista do spraw marketingu i handlu	86
11	Technik mechanik	83
12	Magazynier	82
13	Kucharz	79
14	Sprzątaczką	79
15	Pedagog	72

Źródło: PUP Tychy

Najliczniej reprezentowaną grupę w tym wypadku stanowią osoby bez zawodu (20%) oraz z zawodem sprzedawcy (8%), co koreluje z rankingiem zawodów osób zarejestrowanych na koniec II - półrocza 2008 roku.

4.2. Powiat bieruńsko - lędziński – stan na koniec II - półrocza 2008 roku

W powiecie bieruńsko - lędzińskim najliczniejsze grupy bezrobotnych stanowili:

- osoby bez zawodu – 107 osób, co stanowi 14,2% ogółu bezrobotnych;
- sprzedawcy – 56 osób, co stanowi 7,4% ogółu bezrobotnych;
- robotnicy gospodarczy – 40 osób, co stanowi 5,3% ogółu bezrobotnych.

Tabela 14. Ranking najliczniejszych pod względem liczby bezrobotnych zawodów i specjalności w powiecie bieruńsko – lędzińskim – stan na koniec II - półrocza 2008 roku

L p	Nazwa zawodu	Zarejestrowani bezrobotni w II – półroczu 2008 roku	Miejsce zawodu w rankingu województwa śląskiego
1	Bez zawodu	107	1
2	Sprzedawca	56	2
3	Robotnik gospodarczy	40	13
4	Asystent ekonomiczny	38	4
5	Ślusarz	28	5
6	Pracownik biurowy	20	3
7	Górnik eksploatacji podziemnej	17	16
8	Sprzątaczką	17	6
9	Robotnik budowlany	17	13
10	Magazynier	13	14
11	Krawiec	10	7
12	Socjolog	9	84
13	Ekonomista	8	17
14	Specjalista do spraw marketingu i handlu	8	26
15	Pozostali mechanicy – monterzy maszyn i urządzeń	8	40

Źródło: PUP Tychy.

Dokonane w tabeli nr 14 porównanie ukazuje, iż sporą nadreprezentacją pod względem liczby bezrobotnych w stosunku do regionu cechują się socjolodzy, specjaliści do spraw marketingu i handlu, oraz pozostali mechanicy – monterzy maszyn i urządzeń.

Udział kobiet w najliczniej reprezentowanych zawodach wśród bezrobotnych powiatu bieruńsko – lędzińskiego wynosi odpowiednio:

- ☛ dla osób bez zawodu 63%;
- ☛ dla sprzedawców 94%;
- ☛ dla asystentów ekonomicznych 97%;

Tabela 15. Ranking najliczniejszych pod względem liczby bezrobotnych zawodów i specjalności wśród osób zarejestrowanych powyżej 12 m-cy w powiecie bieruńsko - lędzińskim – stan na koniec II - półrocza 2008 roku

L p	Nazwa zawodu	Zarejestrowani powyżej 12 m-cy w II – półroczu 2008 roku
1	Sprzedawca	19
2	Robotnik gospodarczy	11
3	Sprzątaczką	8
4	Pozostali elektromonterzy	7
5	Asystent ekonomiczny	6
6	Pracownik biurowy	6
7	Bez zawodu	5
8	Ślusarz	5
9	Robotnik budowlany	5
10	Górnik eksploatacji podziemnej	4

Źródło: PUP Tychy

Z powyższej tabeli jednoznacznie wynika, iż osoby z zawodem sprzedawcy (12%) są najliczniej reprezentowaną grupą pod względem liczby bezrobotnych zarejestrowanych powyżej 12 m-cy w powiecie bieruńsko - lędzińskim. Na drugim

miejscu uplasowały się osoby z zawodem robotnika gospodarczego i sprzątaczkę (odpowiednio 7% i 5%).

Kolejna tabela przedstawia napływ bezrobotnych o określonych zawodach i specjalnościach w przeciągu całego 2008 roku.

Tabela 16. Ranking najliczniejszych pod względem napływu liczby bezrobotnych zawodów i specjalności w powiecie bieruńsko - lędzińskim w 2008 roku

L p	Nazwa zawodu	Napływ bezrobotnych w 2008 roku
1	Bez zawodu	458
2	Sprzedawca	149
3	Asystent ekonomiczny	145
4	Robotnik gospodarczy	87
5	Ślusarz	60
6	Specjalista do spraw marketingu i handlu	32
7	Specjalista administracji publicznej	32
8	Robotnik budowlany	32
9	Pracownik biurowy	31
10	Fryzjer	30

Źródło: PUP Tychy

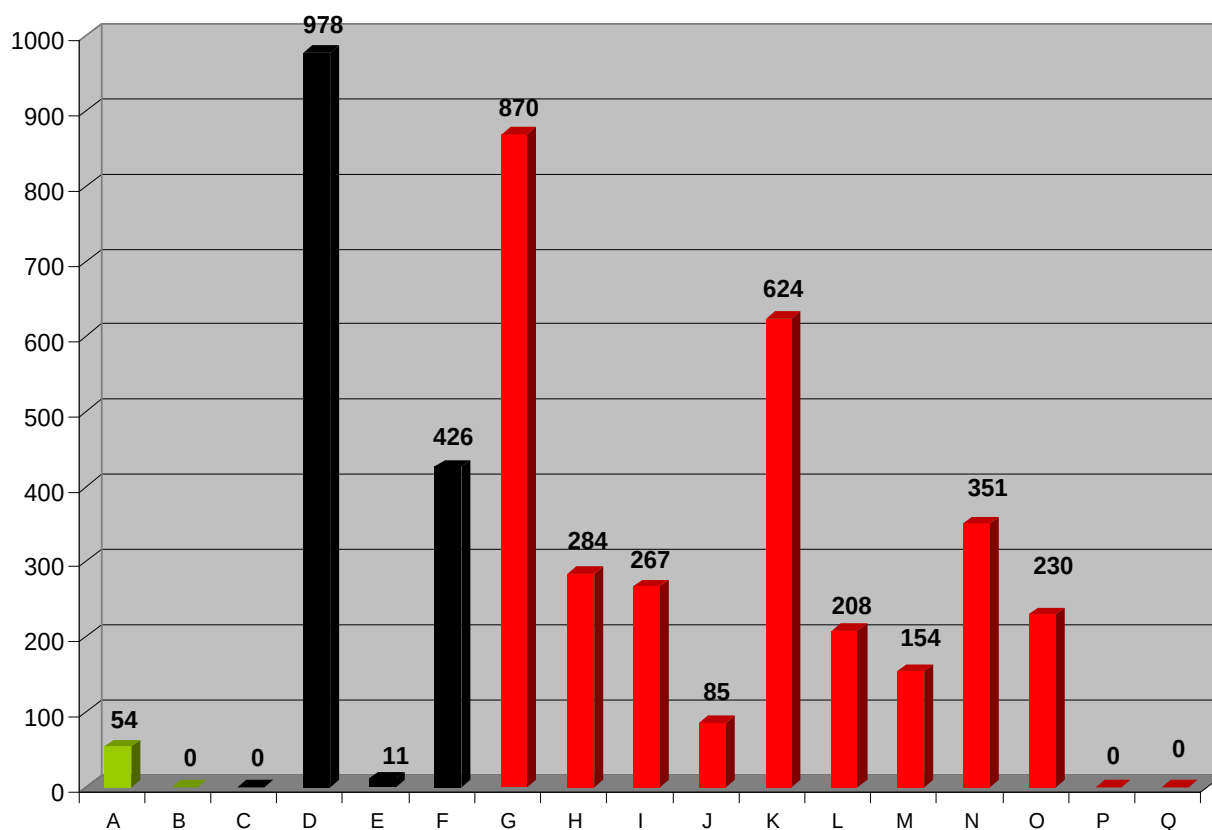
Liczną grupę wśród zawodów osób napływających w 2008 roku w powiecie bieruńsko - lędzińskim stanowili sprzedawcy (6%) oraz asystenci ekonomiczni (6%). Jednak ponownie to osób nie posiadających żadnego zawodu jest w tym wypadku najwięcej (21% ogółu napływających bezrobotnych).

5. Analiza ofert pracy

W 2008r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach zgłoszono 5553 oferty pracy, z czego 4542 z terenu miasta Tychy i 1011 oferty z powiatu bieruńsko-lędzińskiego.

Wykresy nr 5 i 6 prezentują rozkład ofert pracy wg sekcji PKD³ a tabele 17 i 18 strukturę ofert pracy wg zawodów.

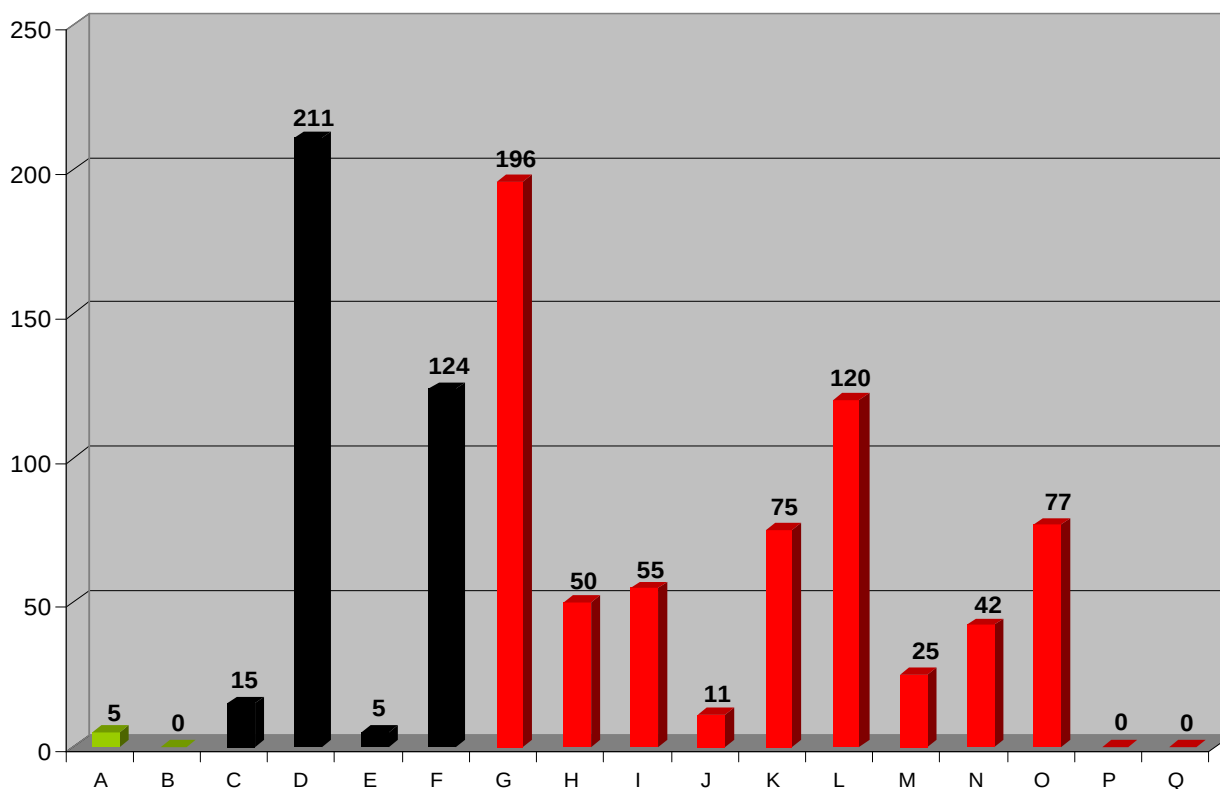
Wykres 5. Ofert pracy wg sekcji PKD w 2008r. Miasto Tychy

Źródło: PUP Tychy

³ Podstawą określenia rodzaju działalności prowadzonej przez pracodawcę jest Polska Klasyfikacja Działalności (PKD) wprowadzona Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 2004r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 33, poz. 289, z późniejszymi zmianami, w tym z dnia 24.12.2007 r.).

Wykres 6. Ofert pracy wg sekcji PKD w 2008r.
Powiat bieruńsko - lędziński

Źródło: PUP Tychy

ROLNICTWO: A – Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo, B – Rybactwo. **PRZEMYSŁ:** C – Górnictwo, D – Przetwórstwo przemysłowe, E – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę, F – Budownictwo, **USŁUGI:** G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego, H – Hotele i restauracje, I – Transport, gospodarka magazynowa i łączność, J – Pośrednictwo finansowe, K – Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, L – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne, M – Edukacja, N – Ochrona zdrowia i pomoc społeczna, O – Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała, P – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, Q – Organizacje i zespoły eksterytorialne.

W 2008r. najwięcej ofert pracy zgłosili pracodawcy działający w sektorze usług – 68% wszystkich ofert pracy w mieście Tychy i 64% w powiecie bieruńsko – lędzińskim. Z sektora przemysłu wpłynęło 31% w Tychach i 35% w powiecie bieruńsko – lędzińskim. 1% w Tychach i 0,5% w powiecie bieruńsko – lędzińskim stanowiły natomiast oferty pochodzące z rolnictwa.

Tabele nr 17 i 18 prezentują strukturę ofert pracy wg zawodów.

Tabela 17. Ranking zawodów i specjalności, dla których zgłoszono najwięcej ofert pracy w 2008r. w mieście Tychy

L p	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2008 roku
1	Pracownik biurowy	310
2	Robotnik budowlany	286
3	Sprzedawca	278
4	Robotnik gospodarczy	216
5	Pozostali operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani	185
6	Sprzątaczką	164
7	Magazynier	144
8	Pracownik administracyjny	106
9	Kierowca samochodu ciężarowego	100
10	Kelner	98
11	Kucharz	75
12	Ślusarz	75
13	Kasjer handlowy	61
14	Pomoc kuchenna	59
15	Krawiec	57
16	Kierowca operator wózków jezdniowych	56
17	Murarz	53
18	Monter wyrobów z tworzyw sztucznych	53
19	Opiekunka domowa	51
20	Kontroler jakości wyrobów - artykuły przemysłowe	47

Źródło: PUP Tychy.

Najwięcej ofert pracy zgłoszonych dla miasta Tychy stanowiły oferty dla zawodów: pracownika biurowego (6,8% wszystkich zgłoszonych ofert pracy w 2008 roku), robotnika budowlanego (6,3%) oraz sprzedawców (6,1%) i robotników gospodarczych (4,8%).

Tabela 18. Ranking zawodów i specjalności, dla których zgłoszono najwięcej ofert pracy w 2008r. w powiecie bieruńsko – lędzińskim.

L p	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2008 roku
1	Robotnik gospodarczy	173
2	Pracownik biurowy	95
3	Sprzedawca	86
4	Robotnik budowlany	62
5	Kierowca samochodu ciężarowego	38
6	Pakowacz	34
7	Pracownik administracyjny	28
8	Magazynier	23
9	Ślusarz	22
10	Kasjer handlowy	21

Źródło: PUP Tychy.

Najwięcej ofert pracy zgłoszonych w powiecie bieruńsko - lędzińskim było związanych z takimi zawodami jak; robotnik gospodarczy, sprzedawca oraz robotnik budowlany. Kolejno stanowiło to 17,1%, 9,4% i 8,5% ogółu wszystkich zgłoszonych ofert pracy w 2008 roku.

6. Zawody deficytowe i nadwyżkowe

Zawody deficytowe i nadwyżkowe wyznaczono w oparciu o wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu, obliczany za pomocą wzoru:

$$W_{n,I}^k = \frac{\overline{O}_I^k}{\overline{B}_I^k}$$

gdzie:

$\overline{O}_I^k$ - średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k, w I – półroczu danego roku;

$\overline{B}_I^k$ - średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k, w I – półroczu danego roku;

Przyjmuje się, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,I}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,I}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone,

$W_{n,I}^k > 1,1$ to zawody deficytowe.

Wskaźnik = MAX oznacza, iż w danym zawodzie nie było zarejestrowanych bezrobotnych.

W mieście Tychy w 2008 roku 195 zawodów spośród 621 występujących w ewidencji wykazywało deficytowość, 31 miało zrównoważony charakter a pozostałe było zawodami nadwyżkowymi.

W powiecie bieruńsko – lędzińskim spośród 363 zawodów występujących w ewidencji 77 było deficytowymi, 8 cechowała równowaga a 278 miało nadwyżkowy charakter.

W poniższym zestawieniu zawodów deficytowych uwzględniono tylko te, dla których średnia miesięczna liczba zgłaszanych ofert pracy była większa lub równa

1 (w mieście Tychy) oraz większa lub równa 0,2 dla powiatu bieruńsko – lędzńskiego. Szczególnie w tym pierwszym przypadku pozwala to na wyodrębnienie tych zawodów których deficytowość ma rzeczywisty i znaczący wpływ na rynek pracy.

Zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w zestawieniu nie uwzględniono również zawodów dla których wskaźnik intensywności deficytu wynosi MAX.

Tabela 19. Zawody deficytowe w mieście Tychy w 2008 roku

L p	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
1	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	3,6	0,1	43,0
2	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	1,8	0,1	21,0
3	Konserwator części	1,3	0,1	16,0
4	Opiekunka środowiskowa	1,3	0,1	15,0
5	Monter elektronicznego wyposażenia maszyn i urządzeń	2,3	0,2	14,0
6	Animator kultury	1,1	0,1	13,0
7	Konserwator budynków	1,9	0,2	11,5
8	Opiekunka domowa	4,3	0,4	10,2
9	Recepcjonista	2,5	0,3	10,0
10	Technik logistyk	1,3	0,2	7,5
11	Spedytor	1,1	0,2	6,5
12	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	1,1	0,2	6,5
13	Goniec	1,5	0,3	6,0
14	Kontroler jakości wyrobów - artykuły przemysłowe	3,9	0,8	4,7
15	Woźny	1,5	0,3	4,5
16	Kasjer handlowy	5,1	1,3	4,1

17	Opiekunka dziecięca	1,3	0,3	3,8
18	Brukarz	2,2	0,6	3,7
19	Nauczyciel przedszkola	1,7	0,5	3,3
20	Sekretarka	1,9	0,6	3,3
21	Tłoczarz w metalu	1,1	0,3	3,3
22	Florysta	1,3	0,4	3,0
23	Pozostali operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani	15,4	5,4	2,8
24	Robotnik budowlany	23,8	8,4	2,8
25	Kierowca samochodu ciężarowego	8,3	3,0	2,8
26	Spawacz ręczny gazowy	2,6	1,1	2,4
27	Pomoc kuchenna	4,9	2,1	2,4
28	Przedstawiciel handlowy	3,3	1,4	2,3
29	Kelner	8,2	3,8	2,2
30	Zbrojarz	1,1	0,5	2,2

Źródło: PUP Tychy.

Tabela 20. Zawody deficytowe w powiecie bieruńsko – lędzińskim w 2008 roku

L p	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
1	Operator żurawia jezdniowego	0,9	0,2	5,5
2	Kierowca samochodu ciężarowego	3,2	0,7	4,8
3	Pracownik socjalny	0,3	0,1	4,0
4	Brukarz	0,3	0,1	4,0
5	Spawacz ręczny gazowy	0,3	0,1	4,0
6	Sekretarka	0,6	0,2	3,5
7	Kasjer handlowy	1,8	0,5	3,5
8	Pracownik biurowy	7,9	2,6	3,1
9	Pomoc kuchenna	1,2	0,4	2,8
10	Księgowy	0,6	0,3	2,3

11	Pracownik ochrony mienia i osób	1,2	0,5	2,3
12	Pakowacz	2,8	1,4	2,0
13	Robotnik gospodarczy	14,4	7,3	2,0
14	Robotnik budowlany	5,2	2,7	1,9
15	Pracownik administracyjny	2,3	1,3	1,9
16	Kierowca samochodu osobowego	1,3	0,8	1,6
17	Bufetowy [barman]	1,0	0,7	1,5
18	Rzeźnik wędliniarz	0,3	0,2	1,5
19	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	0,3	0,3	1,3
20	Mechanik samochodów osobowych	0,5	0,4	1,2
21	Magazynier	1,9	1,7	1,2

Źródło: PUP Tychy.

Tabela 21. Zawody zrównoważone w mieście Tychy w 2008 roku

L p	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
1	Kucharz	6,3	6,6	0,9
2	Górnik eksploatacji podziemnej	3,9	4,1	1,0
3	Fryzjer	3,3	3,7	0,9
4	Kierowca samochodu osobowego	3,3	3,9	0,9
5	Pracownik ochrony mienia i osób	3,1	3,3	0,9
6	Szwaczka	2,1	2,4	0,9
7	Pielęgniarka	1,7	1,8	1,0
8	Elektromonter [elektryk] zakładowy	1,5	1,4	1,1
9	Stolarz	1,2	1,3	0,9
10	Ogrodnik terenów zieleni	1,0	0,9	1,1
11	Masażysta	0,9	0,9	1,0
12	Cieśla	0,8	0,8	1,1
13	Architekt	0,7	0,6	1,1
14	Fakturzystka	0,5	0,6	0,9

15	Lekarz weterynarii	0,3	0,3	1,0
----	--------------------	-----	-----	-----

Źródło: PUP Tychy.

Tabela 22. Zawody zrównoważone w powiecie bieruńsko - lędzińskim w 2008 roku

L p	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
1	Pozostali operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani	1,5	1,4	1,1
2	Inżynier elektryk	0,1	0,1	1,0
3	Psycholog	0,1	0,1	1,0
4	Grafik komputerowy	0,1	0,1	1,0
5	Zbrojarz	0,1	0,1	1,0
6	Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	0,2	0,2	1,0
7	Kierowca ciągnika rolniczego	0,2	0,2	1,0
8	Kelner	1,0	1,1	0,9

Źródło: PUP Tychy.

Zawody nadwyżkowe poddano selekcji w oparciu o następujące parametry:

⇒ Dla miasta Tychy średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie $\overline{B}_I^k \geq 1$

⇒ Dla powiatu bieruńsko – lędzińskiego średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie $\overline{B}_I^k \geq 0,3$

Zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w poniższym zestawieniu dla miasta Tychy nie uwzględniono zawodów dla których wskaźnik intensywności nadwyżki wynosi 0

Tabela 23. Zawody nadwyżkowe w mieście Tychy w 2008 roku

L p	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
1	Sprzedawca	23,2	43,3	0,5
2	Ślusarz	6,3	9,8	0,6
3	Murarz	4,4	7,8	0,6
4	Krawiec	4,8	7,3	0,6
5	Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	2,8	7,2	0,4
6	Pedagog	0,8	6,0	0,1
7	Technik budownictwa	0,7	5,3	0,1
8	Mechanik samochodów osobowych	1,8	4,5	0,4
9	Handlowiec	1,8	4,3	0,4
10	Cukiernik	1,7	4,3	0,4
11	Tokarz	1,4	3,8	0,4
12	Technik informatyk	1,4	3,3	0,4
13	Piekarz	1,3	3,2	0,4
14	Bufetowy [barman]	1,5	3,1	0,5
15	Dozorca	1,1	2,5	0,4
16	Kucharz małej gastronomii	0,5	2,3	0,2
17	Mechanik pojazdów samochodowych	0,8	2,3	0,4
18	Specjalista do spraw finansów	0,5	1,8	0,3
19	Malarz budowlany	0,4	1,8	0,2
20	Stolarz meblowy	0,3	1,7	0,2
21	Inżynier transportu [logistyk]	0,2	1,6	0,1
22	Technik farmaceutyczny	0,8	1,5	0,5
23	Elektromechanik pojazdów samochodowych	0,2	1,5	0,1
24	Fizjoterapeuta	1,0	1,4	0,7
25	Pracownik biura podróży	0,6	1,3	0,4
26	Lakiernik samochodowy	0,4	1,3	0,3
27	Fotograf	0,2	1,3	0,1

28	Blacharz samochodowy	0,7	1,3	0,5
29	Introligator poligraficzny	0,9	1,2	0,8
30	Specjalista do spraw reklamy	0,4	1,2	0,4

Źródło: PUP Tychy.

Tabela 24. Zawody nadwyżkowe w powiecie bieruńsko - lędzińskim w 2008 roku

L p	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
1	Sprzedawca	7,2	12,4	0,6
2	Ślusarz	1,8	5,0	0,4
3	Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	0,3	2,7	0,1
4	Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	1,0	2,5	0,4
5	Technik elektronik	0,3	2,3	0,1
6	Kucharz	1,1	2,2	0,5
7	Sprzątaczką	0,8	1,8	0,5
8	Blacharz samochodowy	0,3	1,5	0,2
9	Ekonomista	0,2	1,5	0,1
10	Murarz	0,3	1,3	0,3
11	Technik elektryk	0,8	1,3	0,7
12	Cukiernik	0,3	1,3	0,3
13	Szwaczka	0,1	1,2	0,1
14	Piekarz	0,3	1,1	0,3
15	Technik informatyk	0,3	0,9	0,4
16	Elektromechanik pojazdów samochodowych	0,2	0,9	0,2
17	Specjalista do spraw finansów	0,1	0,8	0,1
18	Handlowiec	0,2	0,8	0,2
19	Elektromonter [elektryk] zakładowy	0,2	0,7	0,3
20	Geolog	0,1	0,7	0,1
21	Kosmetyczka [zawód szkolny: Technik usług kosmetycznych]	0,3	0,6	0,6

22	Elektromonter instalacji elektrycznych	0,4	0,5	0,8
23	Technik farmaceutyczny	0,3	0,5	0,7
24	Tokarz	0,3	0,5	0,5
25	Przedstawiciel handlowy	0,3	0,4	0,8
26	Nauczyciel języka obcego	0,1	0,4	0,2
27	Pozostali technicy gdzie indziej niesklasyfikowani	0,1	0,4	0,2
28	Lakiernik samochodowy	0,1	0,4	0,2
29	Mechanik maszyn i urządzeń górniczych	0,3	0,3	0,8
30	Kierowca autobusu	0,1	0,3	0,3

Źródło: PUP Tychy.

Wnioski:

Przeprowadzona analiza zgromadzonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Tychach danych, pozwala na sformułowanie przynajmniej kilku kluczowych konkluzji zamykających raport:

➡ Koncentracja dużych i istotnych pracodawców na terenie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Tychach jest jednym z najważniejszych czynników wpływających na jakość lokalnej gospodarki.

➡ Lokalny rynek pracy charakteryzuje się głęboką nierównowagą. Nadmiar bezrobotnych notowany jest w większości zawodów i specjalności a tylko nieliczne charakteryzują się wciąż wzrastającym deficytem.

➡ Do zawodów szczególnie deficytowych zaliczamy:

- o Monterów podzespołów i zespołów elektronicznych
- o Kasjerów handlowych
- o Operator żurawia jezdniowego
- o Kontrolerów jakości
- o Brukarzy
- o Wychowawców w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych
- o Kierowców samochodów ciężarowych
- o Robotników budowlanych
- o Kelnerów
- o Spawaczy ręcznych gazowych.

➡ Do zawodów szczególnie nadwyżkowych zaliczamy:

- o Sprzedawców
- o Specjalistów do spraw marketingu i handlu
- o Krawców

- o Ślusarzy
- o Murarzy
- o Fryzjerów
- o Kucharzy⁴

➡ Lokalne bezrobocie doskonale opisują trzy parametry:

1. feminizacja – 60% (dokładnie – 59.6%) ogółu bezrobotnych stanowią kobiety;
2. relatywna długotrwałość – prawie 20% bezrobotnych pozostaje w ewidencji PUP Tychy przez okres dłuższy niż 12 miesięcy;
3. niski kapitał ludzki – silnie nadreprezentowane w grupie bezrobotnych są osoby o wykształceniu podstawowym i zasadniczym zawodowym (dla miasta Tychy odsetek takich osób wynosi 47,9%, natomiast dla powiatu bieruńsko – lędzińskiego 56,6%).

➡ Nieustanne zmiany zachodzące na rynku pracy wymuszają na członkach społeczeństwa:

- ✓ ustawiczną gotowość do akceptacji tych przekształceń;
- ✓ dążenie do podwyższania własnych kwalifikacji i umiejętności;
- ✓ mobilność zarówno zawodową jak i geograficzną.

➡ Brak związku między posiadanym zawodem a chęcią podjęcia pracy na stanowisku z nim związanym. Sytuacja ta jest widoczna szczególnie wśród osób posiadających wykształcenie handlowe, gdzie większość zarejestrowanych osób nie chce pracować w swoim zawodzie, oraz wśród osób o takich zawodach jak; ślusarz, kucharz małej gastronomii, fryzjer i krawiec. Taki stan rzeczy wynika przede wszystkim ze słabych kwalifikacji zawodowych, co jest między innymi następstwem długotrwałego bezrobocia. Nie bez znaczenia jest również brak odpowiedniej wiedzy

⁴ Zawód ślusarz jest zawodem nadwyżkowym głównie z powodu dezaktualizacji uprawnień większości osób posiadających ten zawód. Natomiast osoby z zawodami kucharz i fryzjer wielokrotnie nie są zainteresowane podjęciem pracy na tych stanowiskach, co jest konsekwencją niewłaściwego wyboru szkoły średniej.

wśród młodych ludzi dotyczącej specyfiku i charakteru danego zawodu. Wiedza ta ma szczególne znaczenie podczas wyboru rodzaju szkoły średniej.

Warto również podkreślić, iż wyżej wymienione zawody (tj. ślusarz, kucharz małej gastronomii, fryzjer i krawiec) przeważnie charakteryzują się niskim wskaźnikiem intensywności nadwyżki (deficytu).

➡ Nadal zauważalny wzrost znaczenia zawodów technicznych, co wynika ze składanych w 2008 roku ofert pracy, gdzie zdecydowana większość była skierowana dla osób posiadających wykształcenie zawodowe, średnie techniczne lub wyższe techniczne.

➡ Wzrost liczby bezrobotnych z wykształceniem średnim (o 0,4% w mieście Tychy i o 1,3% w powiecie bieruńsko – lędzińskim w porównaniu do 2007 roku).

➡ W dalszym ciągu spada ilość ofert pracy na takie stanowiska jak informatyk, specjalista zastosowań informatycznych i innych związanych z szeroko pojętą technologią informacyjną. Wynika to z tego, iż większość z osób, które posiadają kwalifikacje zawodowe jako informatyk lub pokrewne od razu po uzyskaniu dyplomu są zatrudniane albo w ramach stażu, albo też od razu w ramach umowy o pracę w przedsiębiorstwach danej branży

➡ Istniejący deficyt pracowników o określonych umiejętnościach i kwalifikacjach. W związku z czym, wymogiem wydaje się być ograniczenie kształcenia ogólnego na rzecz przede wszystkim kształcenia zawodowego i średniego technicznego.

➡ Potrzebny jest silniejszy związek edukacji i rynku pracy poprzez koordynację działań instytucji oświatowych z instytucjami obsługującymi rynek pracy.

➡ Znaczenie ma również zintensyfikowanie działań marketingowych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach w celu wypełnienia luk na rynku pracy jakie się wytworzyły w poszczególnych działach gospodarki w wyniku znacznego odpływu pracowników do krajów Unii Europejskiej i znacznego spadku bezrobocia.